

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

09.12.2015

м. Київ

N 703

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
31 грудня 2015 р. за N 1681/28126

Про затвердження переліків медичних показань та протипоказань до санаторного лікування і медичної реабілітації в санаторно-курортних закладах Збройних Сил України

Відповідно до Основ законодавства України про охорону здоров'я, Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", Положення про Міністерство оборони України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 року N 671, Порядку забезпечення санаторно-курортними путівками до санаторно-курортних закладів військовослужбовців, ветеранів війни, ветеранів військової служби, органів внутрішніх справ та деяких інших категорій осіб і членів їх сімей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2011 року N 446, Інструкції про порядок санаторно-курортного забезпечення у Збройних Силах України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 05 жовтня 2011 року N 604, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 07 листопада 2011 року за N 1272/20010 (у редакції наказу Міністерства оборони України від 30 липня 2014 року N 490, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20 серпня 2014 року за N 994/25771), та з метою поліпшення якості та ефективності санаторного лікування і медичної реабілітації в санаторно-курортних закладах Збройних Сил України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити:

- 1) Перелік медичних показань до санаторного лікування в санаторно-курортних закладах Збройних Сил України, що додається;
  - 2) Перелік медичних показань до медичної реабілітації в санаторно-курортних закладах Збройних Сил України, що додається;
  - 3) Переліки медичних протипоказань до санаторного лікування і медичної реабілітації в санаторно-курортних закладах Збройних Сил України, що додаються.
2. "Руководство по медицинскому отбору в санатории и дома отдыха Министерства обороны СССР", введене в дію наказом заступника Міністра оборони СРСР - начальника Тилу Збройних Сил СРСР 1987 року N 37, вважати таким, що не застосовується у Збройних Силах України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

**Міністр оборони України
генерал армії України**

С. Т. Полторак

ПОГОДЖЕНО:

**Голова Центрального Комітету
Всеукраїнської профспілки
працівників Збройних Сил України**

Д. Т. Мірошніченко

**Міністр охорони здоров'я
України**

О. Квіташвілі

ЗАТВЕРДЖЕНО
 Наказ Міністерства оборони України
 09 грудня 2015 року N 703

Зареєстровано
 в Міністерстві юстиції України
 31 грудня 2015 р. за N 1681/28126

ПЕРЕЛІК
медичних показань до санаторного лікування в
санаторно-курортних закладах Збройних Сил України

№ з/п	Код за МКХ-10	Стани та захворювання	Показання до санаторно-курортного лікування	Протипоказання до санаторно-курортного лікування	Профільний санаторій			
					Пуща-Водиця	Хмільник	Трускавецький	Санаторне відділення Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	I	Деякі інфекційні та паразитарні хвороби						
2	B 15, B 16	Реконвалесценти гострих вірусних гепатитів А та В	Реконвалесценти гострих вірусних гепатитів А та В - за умови відсутності активності або з мінімальними ознаками	Активна стадія гострого гепатиту А або гострого гепатиту В			+	+

			запального процесу в печінці					
3	B 18.0, B 18.1, B 18.2	Хронічні вірусні гепатити В та С	Хронічний вірусний гепатит В та хронічний вірусний гепатит С за відсутності активності або з мінімальними ознаками запального процесу в печінці	Стадії помірної та виразної активності, наявність помірного та виразного фіброзу з портопортальними септами, цироз печінки			+	+
4	IV	Хвороби ендокринної системи, розлади харчування та порушення обміну речовин						
5	E 10	Цукровий діабет інсулінозалежний	Цукровий діабет I типу легкої й середньотяжкої форм	Цукровий діабет тяжкої форми. Виразна декомпенсація діабету з кетоацидозом, лабільний перебіг, виражені стадії макро- та мікроангіопатій, нейропатії, недостатність периферичного, церебрального чи коронарного кровообігу			+	

6	E 11	Цукровий діабет інсуліно-незалежний	Цукровий діабет II типу легкої форми. Порушення толерантності до глюкози	Цукровий діабет середньотяжкої та тяжкої форм		+	+	+
			Цукровий діабет II типу (від переважання резистентності до інсуліну з відносною інсуліновою недостатністю до переважання секреторного дефекту з резистентністю до інсуліну або без неї) у середньотяжкій формі, у стані компенсації. Порушення толерантності до глюкози	Виразна декомпенсація діабету з кетоацидозом, лабільний перебіг, виражені стадії макро- та мікроангіопатій, нейропатії, недостатність периферійного, церебрального чи коронарного кровообігу. Органічні розлади та артропатії			+	+
7	E 66.0	Ожиріння та інші види надмірного харчування	Аліментарно-конституційне ожиріння I - II ступенів	Ожиріння III - IV ступенів		+	+	+

			Аліментарно-конституційне ожиріння III ступеня з помірно вираженими ускладненнями та супутніми захворюваннями на тлі ефективного консервативного лікування	Ожиріння III - IV ступенів з тяжкими ускладненнями та супутніми захворюваннями, у випадках неефективності консервативного лікування або за наявності серцевої недостатності II стадії і вище			+	+
8	V	Психічні розлади і порушення поведінки						
9	F 43.1	Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР)	Посттравматичний стресовий розлад легкого ступеня (прояви надмірної дратівливості, замкненості, втрати апетиту, головного болю, швидкої стомлюваності) - до санаторіїв направляються хворі після завершення курсу реабілітації в умовах спеціалізованого відділення госпіталю	ПТСР середнього ступеня (істеричні реакції, агресивність, тимчасова втрата пам'яті, депресія, підвищена чутливість до шуму, сильний страх, втрата почуття реальності дій, що відбуваються). ПТСР тяжкого ступеня (порушення слуху, зору, координації рухів, психорухові розлади -	+	+	+	+

				від безглуздих вчинків до розвитку ступору)				
10	F 45.3	Соматоформна дисфункція вегетативної нервової системи	Нейроциркуляторна дистонія	Кризовий перебіг захворювання	+	+	+	+
11	F 48.0	Неврастенія	Неврастенії гіпер-, гіпостенічної форм та подразнювальної слабкості	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих у санаторії	+	+	+	+
12	VI	Хвороби нервової системи						
13	G 00, G 09	Наслідки запальних захворювань центральної нервової системи	1. Церебральний арахноїдит (конвекситальна й задньочерепна форми) у стадії ремісії - через 3 - 6 місяців від початку захворювання. 2. Залишкові явища після перенесеного кліщового, постгрипозного, вакцинального, ревматичного та інших	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих у санаторії	+	+		+

			<p>форм енцефаліту, у тому числі гіпоталамічний, вегето-судинний синдроми з поодинокими пароксизмами - за збереження здатності до самостійного пересування та самообслуговування.</p> <p>3. Енцефаліт та мієліт після закінчення гострого періоду - не раніше ніж через 4 місяці після захворювання зі збереженням здатності до самостійного пересування та самообслуговування, з ознаками триваючого відновлення й відсутності розладів функції тазових органів</p>					
14	G 35	Розсіяний множинний склероз	<p>Розсіяний склероз із пізнім дебютом - нечітко виражені форми без значних порушень рухових, тазових та когнітивних функцій - за можливості самообслуговування</p>	<p>Виразні форми зі значними порушеннями рухових функцій, що унеможливають самообслуговування, загальні протипоказання для санаторно-</p>	+	+		+

				курортного лікування				
15	G 43	Мігрень	Різні форми мігрені без частих нападів	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих у санаторії	+	+		+
16	G 51	Ураження лицевого нерва (VII черепного нерва)	G 51.0 - параліч Белла, G 51.1 - запалення ганглія колінця, G 51.2 - синдром Мелькерсона-Розенталя, G 51.8 - інші ураження лицевого нерва	Гострий період захворювання. Наявність контрактур та синкізій є протипоказаннями до електротерапії. Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих у санаторії	+	+		+
17	G 54 - G 59	Мононевропатії, тунельні синдроми	Усі форми мононевропатій, тунельних синдромів	Загальні протипоказання для санаторно-курортного лікування, гострий період захворювання, виразні порушення в руховій сфері (паралічі, що перешкоджають	+	+		+

				самостійному пересуванню) та значні розлади функції тазових органів (крім хворих, які направлені в санаторії для лікування травм та хвороб хребта і спинного мозку), наявність м'язових атрофій, що потребує хірургічної корекції				
18	G 61 - G 64	Поліневропатії та інші розлади периферичної нервової системи	Усі форми поліневропатій, крім G 63.1 (поліневропатія при новоутвореннях) - через 3 - 4 місяці після завершення гострого захворювання	G 63.1 Поліневропатія при новоутвореннях, загальні протипоказання для санаторно-курортного лікування, гострий період захворювання та 3 - 4 місяці після нього, виразні порушення в руховій сфері (паралічі, що перешкоджають самостійному пересуванню) та значні розлади	+	+		+

				функції тазових органів (крім хворих, які направлені в санаторії для лікування травм та хвороб хребта і спинного мозку), наявність м'язових атрофій, що потребують хірургічної корекції				
19	IX	Хвороби системи кровообігу						
20	I 05.1	Ревматична недостатність мітрального клапана	Недостатність мітрального клапана серця без ознак активності ревматичного процесу, у стані компенсації або за серцевої недостатності, не вищої за II A стадію, без прогностично несприятливих порушень серцевого ритму та провідності (групова, політопна, часта екстрасистоля, пароксизмальні порушення серцевого	Активний ревматичний процес. Серцева недостатність, вища за II A стадію. Повна блокада ніжки пучка Гіса. АВ блокада II, III ступеня, політопна, групова екстрасистоля. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або	+			+

			<p>ритму, атріовентрикулярна блокада, вища за I ступінь, повна блокада ніжок пучка Гіса). Поєднана мітральна вада атріовентрикулярного отвору з не більше ніж II ступенем стенозу, без ознак активності процесу, у стані компенсації або серцевої недостатності I стадії</p>	<p>частими пароксизмами. Фібриляція передсердь із серцевою недостатністю, вищою за I стадію</p>				
21	I 05.2	Ревматичні хвороби мітрального клапана. Мітральний стеноз із недостатністю мітрального клапана	<p>Поєднана мітральна вада серця із переважанням недостатності мітрального клапана без ознак активності процесу - у стані компенсації або за серцевої недостатності, не вищої за I стадію, без прогностично несприятливих порушень серцевого ритму</p>	<p>Активний ревматичний процес. Серцева недостатність, вища за I стадію</p>	+			+

22	I 05.8	Ревматичні хвороби мітрального клапана. Поєднана мітральна вада серця із серцевою недостатністю I стадії	Поєднана мітральна вада серця із переважанням стенозу лівого атріовентрикулярного отвору (не більше ніж II ступеня) без ознак активності процесу або з мінімальним ступенем активності у стані компенсації або серцевої недостатності, не вищої за I стадію	Активний ревматичний процес. Серцева недостатність, вища за I стадію	+			+
23		Ревматичні хвороби мітрального клапана. Поєднана мітральна вада серця із серцевою недостатністю II A стадії	Поєднана мітральна вада серця із переважанням стенозу лівого атріовентрикулярного отвору (не більше ніж II ступеня) без ознак активності процесу або з мінімальним ступенем активності та серцевою недостатністю II A стадії	Активний ревматичний процес. Серцева недостатність, вища за II A стадію	+			+

		Хронічні ревматичні хвороби серця. Стан після мітральної комісуротомії	Стан після мітральної комісуротомії або інших реконструктивних операцій на клапанах серця - через 6 - 8 місяців після операції за відсутності активності ревматичного процесу, наявності компенсації або серцевої недостатності, не вищої за II A стадію, без порушень серцевого ритму	Активний ревматичний процес. Серцева недостатність, вища за II A стадію. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або частими пароксизмами	+			+
24	I 06	Ревматичні хвороби аортального клапана. Вади аортального клапана	Вади аортального клапана без ознак активності ревматичного процесу або за наявності мінімального ступеня активності із серцевою недостатністю, не вищою за I стадію, без нападів кардіального болю та високої артеріальної гіпертонії і прогностично несприятливих порушень серцевого ритму та провідності	Активний ревматичний процес. Серцева недостатність, вища за I стадію. Напади стенокардії з болем. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або частими пароксизмами	+			+
25	I 08	Хронічні ревматичні	Комбінована мітрально-	Активний	+			+

		хвороби серця. Комбінована мітрально-аортальна вада	аортальна вада без ознак активності ревматичного процесу в стані компенсації або за серцевої недостатності, не вищої за II A стадію, без прогностично несприятливих порушень серцевого ритму і провідності	ревматичний процес. Серцева недостатність, вища за II A стадію. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або частими пароксизмами				
26	I 09.0 - I 09.1	Інші ревматичні хвороби серця. Ревматичний ендоміокардит	Ревматичний ендоміокардит із мінімальним (I) ступенем активності: через 1 - 2 місяці після закінчення гострих явищ у хворих на первинний або зворотний ендоміокардит затяжного або латентного перебігу з ураженням клапанного апарату або без нього, із серцевою недостатністю кровообігу, не вищою за I стадію, без прогностично несприятливих порушень серцевого ритму (можлива наявність поодиноких екстрасистол, атріовентрикулярної	Ревматичний ендоміокардит в активній фазі. Міокардити з тяжким перебігом. Серцева недостатність, вища за II A стадію	+			+

			блокади I ступеня) - через 6 - 8 місяців після затихання загострення за наявності серцевої недостатності I - II A стадії					
27	I 10	Первинна гіпертензія	Есенціальна (первинна) гіпертензія (гіпертонічна хвороба) I та II стадій доброякісного перебігу без частих гіпертонічних кризів, без прогностично несприятливих порушень серцевого ритму і провідності, із серцевою недостатністю, не вищою за I стадію	Есенціальна (первинна) гіпертензія злоякісного перебігу, есенціальна гіпертензія III стадії з нещодавно перенесеним тяжким інфарктом, інсультом, із серцевою недостатністю,	+	+		+

28	I 15	Вторинні гіпертензії	<p>Реноваскулярна гіпертензія після реконструктивних операцій на ниркових артеріях і нирках з нормалізацією або значним зниженням артеріального тиску після операції, без виразних явищ недостатності азотвидільної функції нирок.</p> <p>Порушення мозкового та коронарного кровообігу із серцевою недостатністю, не вищою за I стадію, і за відсутності прогностично несприятливих порушень серцевого ритму</p>	<p>вищою за I стадію, прогностично несприятливими порушеннями ритму й провідності, порушенням азотвидільної функції нирок</p>	+			+
29	I 20.9	Хронічна ішемічна хвороба серця. Стенокардія напруги	<p>Стенокардія напруги внаслідок значно обмежених звичайних фізичних навантажень (II функціональний клас) без або з кардіосклерозом, із серцевою недостатністю, не вищою за I стадію, без значних порушень серцевого ритму</p>	<p>Ішемічна хвороба серця: а) гострий інфаркт міокарда; б) напади стенокардії за звичайних навантажень (III ФК) із серцевою недостатністю, вищою за I стадію, із порушенням ритму;</p>	+			+

				в) часті напади стенокардії напруги та спокою (IV ФК) або лівошлуночкова недостатність (серцева астма)				
30		Хронічна ішемічна хвороба серця. Стенокардія. Стан після хірургічного лікування ішемічної хвороби серця (ІХС)	Стан після хірургічного лікування ІХС - через 2 - 3 місяці після операції (ендоваскулярні втручання на судинах серця, аортокоронарне шунтування тощо), за серцевої недостатності, не вищої за I стадію, без порушень серцевого ритму. У віддалені терміни (1 рік і більше) після операції - за відсутності стенокардії унаслідок значних фізичних навантажень, у стані компенсації або за серцевої недостатності, не вищої за I стадію, без порушень серцевого ритму		+			+
31	I 10 - I	Хронічна ішемічна	Стан після хірургічного	Ішемічна хвороба	+			+

	<p>15, I 20 - I 25</p>	<p>хвороба серця. Стенокардія. Стан після хірургічного лікування ІХС у поєднанні із гіпертонічною хворобою</p>	<p>лікування ІХС: через 2 - 3 місяці після операції (ендоваскулярні втручання на судинах серця, аортокоронарне шунтування тощо) за серцевої недостатності, не вищої за І стадію, без порушень серцевого ритму; у віддалені терміни (1 рік і більше) після операції за відсутності стенокардії унаслідок значних фізичних навантажень у стані компенсації або серцевої недостатності, не вищої за І стадію, без порушень серцевого ритму у поєднанні з гіпертонічною хворобою</p>	<p>серця: а) гострий інфаркт міокарда; б) напади стенокардії за звичайних навантажень (III ФК) із серцевою недостатністю, вищою за І стадію, з порушенням ритму; в) часті напади стенокардії напруги та спокою (IV ФК) або лівошлуночкова недостатність (серцева астма). Гіпертонічна хвороба злюякісного перебігу, гіпертонічна хвороба III стадії з нещодавно перенесеним тяжким інфарктом, інсультом, із серцевою недостатністю, вищою за І стадію, за наявності прогностично несприятливих порушень ритму й провідності, порушень</p>				
--	------------------------	--	--	---	--	--	--	--

				азотвидільної функції нирок				
32	I 25.1	Хронічна ішемічна хвороба серця. Атеросклеротична хвороба серця	Атеросклеротичний кардіосклероз без стенокардії або зі стенокардією I та II функціональних класів, без тяжких порушень серцевого ритму і провідності, із серцевою недостатністю, не вищою за II A стадію	Серцева недостатність, вища за II A стадію. Повна блокада ніжки пучка Гіса. АВ блокада II, III ступенів, політопна, групова екстрасистоля. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або частими пароксизмами. Фібриляція передсердь із серцевою недостатністю, вищою за I стадію	+			+

33		Хронічна ішемічна хвороба серця. Атеросклеротична хвороба серця	Атеросклеротичний кардіосклероз без стенокардії або зі стенокардією I та II функціональних класів, без тяжких порушень серцевого ритму і провідності, із серцевою недостатністю, не вищою за II A стадію, із нечастими екстрасистолами або нетяжкими пароксизмальними порушеннями серцевого ритму		+			+
34	I 25.2	Хронічна ішемічна хвороба серця. Постінфарктний кардіосклероз	Постінфарктний кардіосклероз із стенокардією або без стенокардії, I та II функціональних класів без тяжких порушень ритму серця	Недостатність кровообігу, вища за II A стадію. Повна блокада ніжки пучка Гіса. АВ блокада II, III ступенів, політопна, групова екстрасистоля. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або	+			+

				частими пароксизмами. Фібриляція передсердь із серцевою недостатністю, вищою за I стадію				
35	I 25.3	Хронічна ішемічна хвороба серця. Аневризма серця	Кардіосклероз після перенесеного інфаркту міокарда з хронічною аневризмою серця, з нечастими нетяжкими нападами стенокардії (I - II функціональні класи) без прогностично несприятливих порушень серцевого ритму і атріовентрикулярної блокади, вищої від I ступеня, із серцевою недостатністю, не вищою за I стадію	Серцева недостатність, вища за I стадію. Повна блокада ніжки пучка Гіса. АВ блокада II, III ступенів, політопна, групова екстрасистоля. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або частими пароксизмами. Фібриляція передсердь із серцевою недостатністю, вищою за I стадію	+			+

36		Хронічна ішемічна хвороба серця. Аневризма серця	Стан після хірургічного лікування аневризми (резекція) - через 3 - 4 місяці й пізніше після операції, із серцевою недостатністю, не вищою від I стадії, і відсутністю порушень серцевого ритму	Серцева недостатність, вища за I стадію. Повна блокада ніжки пучка Гіса. АВ блокада II, III ступенів, політопна, групова екстрасистолія. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або частими пароксизмами. Фібриляція передсердь із серцевою недостатністю, вищою за I стадію	+			+
37	I 34.8	Неревматичні хвороби серця. Природжені вади серця	Природжені вади серця без ознак ендоміокардиту, у стані компенсації або із серцевою недостатністю, не вищою за II A стадію	Активний ревматичний процес. Серцева недостатність, вища за II A стадію	+			+
38	I 42	Інші хвороби серця. Кардіоміопатія	Гіпертрофічна кардіоміопатія без	Лівошлуночкова недостатність	+			+

			<p>прогностично несприятливих порушень серцевого ритму і провідності, порушень коронарного кровообігу, без серцевої недостатності або із серцевою недостатністю, не вищою за I стадію</p>	<p>(серцева астма). Серцева недостатність, вища за I стадію. Повна блокада ніжки пучка Гіса. АВ блокада II, III ступенів, політопна, групова екстрасистоля. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або частими пароксизмами</p>				
39	I 51.4	<p>Інші хвороби серця. Міокардит неуточнений</p>	<p>Стан після перенесеного інфекційно-алергічного міокардиту після закінчення гострих та підгострих явищ, за наявності серцевої недостатності, не вищої за II A стадію, та відсутності тяжких порушень серцевого ритму</p>	<p>Міокардити з тяжким перебігом. Серцева недостатність, вища за II A стадію. Пароксизмальні порушення ритму, що супроводжуються нестабільною гемодинамікою або частими пароксизмами. ТромбоеMBOLічна</p>	+			+

				хвороба				
40	I 67.2	Церебральний атеросклероз (хронічні порушення мозкового кровообігу)	Початкові прояви недостатності мозкового кровообігу та дисциркуляторна енцефалопатія I та II стадій	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих у санаторії	+	+		+
41	I 69	Наслідки цереброваскулярних хвороб	1. Транзиторна ішемія ("малий інсульт" без повторних кризів і гіпертонічної хвороби II та III стадій - через 3 - 4 місяці після нападу). 2. Минуці порушення мозкового кровообігу, ангіодистонічні церебральні кризи, які протікають із вогнищевою органічною симптоматикою, що регресувала протягом однієї доби, - не раніше 2 тижнів від розвитку захворювання. 3. Наслідки субарахноїдального, субарахноїдально-паренхіматозного	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих у санаторії	+			+

			<p>крововиливу - не раніше 4 - 6 місяців, за збереження здатності до самообслуговування й самостійного пересування, без зниження інтелекту, афазії.</p> <p>4. Наслідки внутрішньомозкового крововиливу (геморагічного інсульту) - не раніше 4 - 6 місяців, за збереження здатності до самообслуговування й самостійного пересування, без зниження інтелекту, афазії і потреби оперативного втручання.</p> <p>5. Наслідки закупорки або стенозу церебральних магістральних артерій, мозкових артерій (інфаркту мозку) - у відновлювальному періоді, не раніше 4 - 6 місяців, за збереження здатності до самообслуговування й самостійного пересування, без</p>					
--	--	--	---	--	--	--	--	--

			<p>зниження інтелекту, афазії.</p> <p>6. Форми ішемічних інсультів з помірною й невиразною вогнищевою органічною неврологічною симптоматикою, яка регресувала повністю або частково протягом 1 - 2 тижнів.</p> <p>7. Стан після операцій на магістральних артеріях шиї й голови або екстра-чи інтракраніальних анастомозів без залишкових післяопераційних ускладнень або з вогнищевою органічною неврологічною симптоматикою, яка регресувала повністю або частково протягом 2 тижнів, - не раніше ніж через 6 тижнів після операції</p>					
42	I 70.2	Атеросклероз артерій кінцівок	Облітеруючий ендартерит з порушенням кровообігу	Стан поза періодом стійкої ремісії, недостатність	+			+

			нижніх кінцівок I та II ступенів - у період стійкої ремісії	кровообігу II ступеня				
43	I 80 - I 80.3	Флебіт і тромбофлебіт судин нижніх кінцівок	Залишкові явища після флебіту, тромбофлебіту нижніх кінцівок. Після закінчення гострих та підгострих проявів - не раніше ніж через 4 місяці після тромбофлебіту глибоких вен (посттромбофлебітний синдром) та через 2 місяці після тромбофлебіту поверхневих вен без трофічних змін шкіри (варикозних виразок)	Наявність гострого тромбофлебіту та трофічних виразок, незагоєних ран. Ранній післягоспітальний період	+			+
44	I 83	Варикозне розширення вен нижніх кінцівок	Хронічна венозна недостатність	Наявність гострого тромбофлебіту та трофічних виразок, незагоєних ран	+			+
45	X	Хвороби органів дихання						
46	J 12 - J 18	Пневмонії	Стани після перенесеної негоспітальної та	Пневмонія у стадії загострення,	+			+

			нозокоміальної неускладнених пневмоній, після пневмоній, ускладнених інфекційним міокардитом або ексудативним плевритом	пневмосклероз та пневмоконіози, які супроводжуються легенево-серцевою недостатністю, вищою за II ступінь; хронічна рецидивуюча форма тромбоемболії легеневої артерії; бронхоектази, хронічні абсцеси легень за суттєвого виснаження хворих, які супроводжуються виділенням гнійного мокротиння та кровохарканням				
47	J 30	Вазомоторний риніт	Усі форми вазомоторного риніту	Гостра стадія процесу				+
48	J 31, J 32, J 35	Хронічні риніт, фарингіт, синусит, хронічні хвороби ротоглоткових та носоглоткових мигдаликів	Усі форми хронічних ринітів, синуситів, тонзилітів	Гостра стадія процесу				+
49	J 41,	Хронічний бронхіт,	Хронічний бронхіт,	Хронічний				+

	J 42,	трахеобронхіт	трахеобронхіт у стадії ремісії	обструктивний бронхіт у стані загострення, за наявності легенево-серцевої недостатності II стадії. Наявність кровохаркання				
50	J 44, J 44.8, J 44.9	Хронічний обструктивний бронхіт (ХОБ)	Хронічний обструктивний бронхіт у стадії ремісії, легенева недостатність I стадії	Хронічний обструктивний бронхіт у стані загострення за наявності легенево-серцевої недостатності, вищої за II стадію				+
51	J 45	Бронхіальна астма	J 45, J 45.0, J 45.1, J 45.8, J 45.9. Бронхіальна астма у фазі ремісії	Бронхіальна астма у стані загострення, неконтрольована бронхіальна астма				+
52	J 47	Бронхоектатична хвороба	Бронхоектатична хвороба легкої та середньотяжкої форми	Бронхоектатична хвороба у стані загострення, з тяжкими та ускладненими формами, амілоїдоз, бронхоектази,				+

				хронічні абсцеси при істотному виснаженні хворих, підвищенні температури тіла, які супроводжуються виділенням рясного гнійного мокротиння та кровохарканням, спонтанний пневмоторакс				
53	J 60 - J 63	Хвороби легень, що спричинені зовнішніми агентами	Асбестоз, екзогенний алергічний альвеоліт (обумовлений контактом з органічним пилом), пневмоконіоз (силікоз)	Пневмоконіози у фазі загострення захворювання або які супроводжуються легенево-серцевою недостатністю, вищою за II ступінь, хронічна рецидивуюча форма тромбоемболії легеневої артерії, бронхоектази, хронічні абсцеси легень при істотному виснаженні хворих, які супроводжуються виділенням гнійного мокротиння та кровохарканням				+

54	XI	Хвороби органів травлення						
55	К 21	Гастро-езофагеальна рефлюксна хвороба (ГЕРХ)	К 21.0. Гастроезофагеальний рефлюкс з езофагітом. К 21.9. Гастроезофагеальний рефлюкс без езофагіту	Наявність ускладнень ГЕРХ: гостра кровотеча; перфорація стравоходу; метаплазія СО (стравохід Баррета); медіастеніт; непрохідність стравоходу (К 22.2); виразка стравоходу (К 22.1)			+	+
56	К 22.0	Функціональні езофагеальні розлади	Функціональні езофагеальні розлади (ФЕР). Функціональна печія. Функціональна торакалгія вірогідно езофагеального генезу. Функціональна дисфагія. Глобус	Відсутні			+	+
57	К 22.0	Ахалазія кардіальної частини шлунку	К 22.0. Ахалазія кардіальної частини шлунку	Кардіостеноз із S-подібною формою стравоходу та істотним його розширенням. Езофагіт 4 ступеня			+	+

58	К 25 - К 28	Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки у стадії ремісії та нестійкої ремісії	К 25. Виразка шлунку. К 26. Виразка дванадцятипалої кишки. К 27. Пептична виразка неуточненої локалізації. К 28. Гастроєюнальна виразка	Загострення патологічного процесу			+	+
59	К 29	Хронічний гастрит із секреторною недостатністю	К 29.3. Хронічний неатрофічний гастрит. К 29.4. Хронічний атрофічний гастрит	Загострення патологічного процесу, поліпоз шлунка			+	+
60		Хронічний гастрит з нормальною та підвищеною секрецією	К 29.3. Хронічний неатрофічний гастрит. К 29.4. Хронічний атрофічний гастрит	Загострення патологічного процесу			+	+
61	К 30	Функціональна диспепсія	Виразкоподібна форма. Диспепсична форма. Змішана форма	Відсутні			+	+
62	К 44	Кила стравохідного отвору діафрагми	К 44. Діафрагмальна кила	Наявність ускладнень у вигляді гострої кровотечі, защемлення шлунка, некрозу шлунка, скорочення стравоходу.			+	+

				Субтотальна та тотально-шлункова аксіальна кила. Субтотальна та тотальна параезофагеальна шлункова кила. Параезофагеальна кила				
63	К 52	Хронічний коліт	Усі форми хронічного коліту у стадії ремісії	Стадія загострення			+	+
64	К 57	Дивертикулярна хвороба кишківника	Дивертикулярна хвороба кишківника	Наявність больового синдрому або будь-якого з ускладнень: дивертикуліт, кровотеча, перфорація, абсцес, перитоніт			+	+
65	К 58	Синдром подразненого кишківника	К 58.0. Синдром подразненого кишківника з діареєю. К 58.9. Синдром подразненого кишківника без діареї	Стадія загострення за умов вираженого больового синдрому на тлі констипації			+	+

66	К 70; К 71	Хронічний алкогольний гепатит та токсичне ураження печінки	Хронічний алкогольний гепатит та токсичне ураження печінки (неактивна фаза або стадія мінімальної активності)	Гострий алкогольний гепатит, гостре токсичне ураження печінки, ускладнення у вигляді цирозу печінки та кровотеч			+	+
67	К 80	Жовчнокам'яна хвороба	К 80.1. Камінь жовчного міхура з іншим холециститом, фаза ремісії. К 80.4. Холедохокалькульоз з холециститом - калькульозний та безкам'яний	Наявність частих загострень патологічного процесу, ускладнень, підвищення температури тіла, швидкості осідання еритроцитів (ШОЕ), явищ жовтяниці, каменів у жовчних протоках, явищ холангіту			+	+
68	К 81	Хронічний некалькульозний холецистит	К 81.1. Хронічний холецистит. К 81.8. Інші форми холециститу. К 81.9. Холецистит неуточнений	Наявність частих загострень патологічного процесу, підвищення температури тіла, ШОЕ, явища жовтяниці			+	+
69	К 82.8 К 83.4	Дисфункціональні розлади біліарного	Дисфункція жовчного міхура.	Відсутні			+	+

		тракту	Дисфункція сфінктера Одді біліарного типу або панкреатичного типу					
70	К 86.1	Хронічний панкреатит	Інші хронічні панкреатити: паренхіматозний, обструктивний, кальцифікуючий у стадії ремісії	Стадія загострення			+	+

71	К 91.1	Синдроми оперованого шлунку	<p>Післягастрорезекційні синдроми.</p> <p>Функціональні синдроми: демпінг-синдром, гіпоглікемічний, привідної петлі, післяопераційної астенії, дискінезія жовчних шляхів, порушення функції кишківника, порушення функціональної діяльності підшлункової залози, рефлюкс-езофагіт.</p> <p>Органічні синдроми: синдром привідної петлі, рецидивна виразка культі шлунка, хронічний гастрит культі шлунка, хронічний анастомозіт, пептична виразка анастомозу, хронічний ентерит, хронічний коліт, хронічний післягастрорезекційний панкреатит, післягастрорезекційна анемія.</p> <p>Змішані (поєднання двох або декількох синдромів)</p>	<p>Демпінг-синдром (тяжка форма).</p> <p>Гіпоглікемічний синдром (тяжка форма).</p> <p>Синдром привідної петлі (тяжка форма).</p> <p>Пептична виразка у стадії загострення зі схильністю до кровотечі, пенетруюча, при хворобі Золінгера-Елісона.</p> <p>Хронічний гепатит в активній фазі.</p> <p>Хронічний панкреатит у стадії загострення.</p> <p>Рак культі шлунка</p>			+	+
----	--------	-----------------------------	---	--	--	--	---	---

72			<p>Післяваготомічні синдроми. Функціональні синдроми: астенічний післяваготомічний синдром, демпінг-синдром, гіпоглікемічний синдром, гіпотонія шлунка, діарея, порушення затульної функції кардії. Органічні синдроми: рецидив виразки шлунка, рецидив виразки дванадцятипалої кишки, рефлюкс-езофагіт, хронічний без'кам'яний холецистит, жовчнокам'яна хвороба, хронічний панкреатит. Змішані ураження</p>	<p>Пептична виразка у стадії загострення зі схильністю до кровотечі, пенетрації, з хворобою Золінгера-Елісона. Демпінг-синдром (тяжка форма). Шлунковий та дуоденальний стази (тяжка форма). Хронічний панкреатит у стадії загострення. Постваготомічна діарея (тяжка форма)</p>			+	+
73	К 91.5	Післяхолецист-ектомічний синдром (ПХЕС)	<p>Ураження жовчних шляхів. Стриктури та деформації жовчних шляхів. Синдром кукси міхурового протоку. Рефлюкс-холангіт після сфінктеропластики та холедоходуоденостомії</p>	<p>Наявність частих загострень патологічного процесу, ускладнень, підвищення температури тіла, ШОЕ, явищ жовтяниці, каменів у жовчних протоках,</p>			+	+

				явищ холангіту				
74	XII	Хвороби шкіри та підшкірної клітковини						
75	L 20.8	Атопічний дерматит	Нейродерміт обмежений, дифузний у хронічній стадії	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих на санаторно-курортне лікування		+		+
76	L 30	Інші дерматити	Монетоподібна екзема, дисгідроз, шкірна авто-сенсibiliзація, інший уточнений дерматит - у підгострій чи хронічній стадії	Гостра стадія екземи, мікробна екзема		+		+
77	L 40	Напівсквамозні порушення. Псоріаз	Псоріаз звичайний, краплиноподібний, артропатичний, акродерматит стійкий, інший псоріаз, псоріаз не уточнений - у стадії стабілізації та стадії регресу (примітка: хворі на зимову форму псоріазу підлягають санаторно-курортному лікуванню	Прогресуюча стадія псоріазу		+		+

			влітку)					
78	L 41	Парапсоріаз	Парапсоріаз дрібнобляшковий, великобляшковий, сіткоподібний, інший парапсоріаз, парапсоріаз неуточнений у стаціонарній стадії чи стадії регресу	Гостра стадія парапсоріазу		+		+
79	L 43.0	Лишай червоний плескатий	Типові та атипові форми: лишай гіпертрофічний червоний плескатий, лишай червоний, плескатий підгострий, інший червоний плескатий лишай, лишай червоний плескатий неуточнений). Підгостра та хронічна стадії	Гостра стадія захворювання		+		+
80	L 50	Кропив'янка	Кропив'янка алергічна, ідіопатична, спричинена дією низької або високої температури, дерматографічна, вібраційна, холінергічна, контактна, інша кропив'янка, кропив'янка	Гостра стадія кропив'янки		+		+

			не уточнена - у хронічній стадії					
81	L 63	Гніздова алопеція (облісіння)	Алопеція тотальна, універсальна, гніздова плішивість, інша гніздова алопеція, гніздова алопеція не уточнена - у стаціонарній чи прогресивній стадії	Відсутні		+		+
82	L 94.0	Локалізована склеродермія (морфея)	Склеродермія бляшкова, обмежена, неактивна стадія. Склеродермія системна з ураженням опорно-рухового апарату в неактивній стадії після курсу медикаментозного лікування	Пігментна та розповсюджена склеродермія, усі форми в активній стадії		+		+
83	XIII	Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини						
84	M 2.3, M 79	Наслідки перенесеного ревматичного поліартриту	Наслідки перенесеного ревматичного поліартриту - через 6 - 8 місяців після закінчення гострих та підгострих явищ з боку серця і наявності серцевої	Серцева недостатність, вища за I стадію	+	+		

			недостатності, не вищої за I стадію					
85	М 05	Запальні поліартропатії. Ревматоїдний артрит	Серопозитивний ревматоїдний артрит	Активність процесу III стадії	+	+		
86	М 10	Запальні артропатії	Подагра	Періоди посилення активності запального процесу	+	+		
87	М 15, М 16, М 17, М 18, М 19	Артропатії. Артрози	Поліартроз, коксартроз, гонартроз, артроз першого променево-зап'ясткового суглоба, інші артрози - за відсутності ознак синовііту	Виражений синовіт	+	+		
88	М 42, М 47, М 54	Деформуючі дорсопатії. Остеохондроз. Спондильоз. Дорсалгії.	Остеохондроз хребта із вторинними неврологічними порушеннями та без них, спондильоз, дорсалгії - за відсутності ознак загострення	Періоди загострення хвороби	+	+		
89	М 45	Дорсопатії. Спондилопатії.	Анкілозивний спондилоартрит	Активність процесу II та III ступенів	+	+		

			(хвороба Бехтерева) - за відсутності ознак активності процесу або за наявності незначної активності (I ступеня)					
90	XIV	Хвороби сечостатевої системи						
91	N 11	Тубуло-інтерстиціальні захворювання нирок	Хронічний тубулоінтерстиціальний нефрит (хронічний піелонефрит)	Хронічний піелонефрит у фазі активного запалення, наявність ознак декомпенсації нирок (олігурія, підвищений залишковий азот); полікістоз нирок, декомпенсований гідронефроз			+	+
92	N 20 - N 23	Сечокам'яна хвороба	Сечокам'яна хвороба, стадія ремісії	Гострі запалення сечовивідних шляхів, наявність ознак декомпенсації нирок (олігурія, підвищений залишковий азот); полікістоз нирок, декомпенсований гідронефроз; коралоподібні рецидивні камені			+	+

				нирок або камені, що потребують негайного видалення, стриктури уретри, доброякісна гіперплазія передміхурової залози 2, 3 стадій з виразними порушеннями сечовипускання, нетримання сечі, макрогематурія				
93	N 30	Інші хвороби сечової системи. Цистит.	Хронічний цистит	Специфічний інфекційний цистит у гострій і підгострій стадіях (туберкульоз, сифіліс, гонорея тощо), поліпозний, виразковий, геморагічний проктит, виразні порушення сечовипускання, зляжкісні пухлини			+	+
94	N 40 - N 51	Хвороби чоловічих статевих органів	N 41.1. Запальні хвороби передміхурової залози	Гострі і підгострі захворювання передміхурової			+	+

				залози, а також навколишніх органів (гострий і підгострий цистит, проктит тощо), специфічний інфекційний простатит у гострій і підгострій стадіях (туберкульоз, сифіліс, гонорея тощо), поліпозний, виразковий, геморагічний проктит, тріщини заднього проходу, геморой, що кровоточить, доброякісна гіперплазія передміхурової залози 2, 3 стадій з виразними порушеннями сечовипускання, злоякісні пухлини				
95			N 46. Чоловіче безпліддя	Гострі і підгострі захворювання передміхурової залози, а також навколишніх органів			+	+

				(гострий і підгострий цистит, проктит тощо), специфічний інфекційний простатит у гострій і підгострій стадіях (туберкульоз, сифіліс, гонорея тощо), поліпозний, виразковий, геморагічний проктит, тріщини заднього проходу, геморой, що кровоточить, доброякісна гіперплазія передміхурової залози 2, 3 стадій з виразними порушеннями сечовипускання, злоякісні пухлини				
96	N 70 - N 99	Запальні, незапальні захворювання жіночих статевих органів, інші захворювання сечостатевої системи	N 70.1. Хронічний сальпінгіт і оофорит. N 71.1. Хронічний метрит та ендометрит. N 73.1. Хронічний параметрит. N 73.6. Тазові спайки	Запальна стадія захворювання. Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих на санаторно-			+	+

			очеревини. N 85.4. Неправильні положення матки. N 85.6. Внутрішньоматкові спайки. N 97.1. Жіноча безплідність трубного походження. N 97.2. Жіноча безплідність маткового походження. N 99.4. Тазові перитонеальні спайки післяопераційні	курортне лікування				
97	N 80 - N 98	Незапальні захворювання жіночих статевих органів, пов'язані з відсутністю овуляції	N 92. Дисфункція яєчників. N 91.1. Вторинна аменорея. N 91.4. Вторинна олігоменорея. N 97.0. Безплідність жіноча, пов'язана з відсутністю овуляції	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих на санаторно-курортне лікування		+	+	+
98	N 95.1	Незапальні захворювання жіночих статевих органів. Порушення	Патологічний клімакс	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих		+	+	+

		менопаузи та інші порушення навколоменопаузального періоду		на санаторно-курортне лікування				
99	XIV	Травми, отруєння та деякі інші наслідки впливу дії зовнішніх чинників						
100	S 06, T 90	Наслідки черепно-мозкової травми	1. Наслідки закритих (через 2 місяці) та відкритих (через 5 місяців) травм головного мозку за наявності астеничного, вегетосудинного, гіпоталамічного синдромів без виразної гіпертензії, які не супроводжуються істотними порушеннями в руховій сфері, що перешкоджають самообслуговуванню та самостійному пересуванню, без епілептичних нападів та психічних порушень. 2. Наслідки тяжких травм (після контузії, відкритих чи закритих черепно-мозкових травм,	Загальні протипоказання, що унеможливають направлення хворих на санаторно-курортне лікування	+	+	+	

			<p>хірургічного видалення внутрішньочерепної гематоми) за наявності рухових розладів, але з можливістю самостійного пересування та самообслуговування, - через 2 місяці після травми (за відсутності епілептичних та епілептиформних нападів).</p> <p>3. Хворі після струсу головного мозку - через 1 місяць після травми</p>					
101	S 14, S 24, S 34	Травми спинного мозку	<p>Наслідки травм спинного мозку, кінського хвоста з легкими тетра- або парапарезами, без обмеження здатності до самообслуговування й самостійного пересування, без грубих порушень функції тазових органів, - через 4 місяці після травми або ортопедичної нейрохірургічної операції</p>	<p>Виразні форми зі значними порушеннями рухових і тазових функцій та нездатності до самообслуговування, загальні протипоказання для санаторно-курортного лікування</p>	+	+		

102		Наслідки травм верхньої або нижньої кінцівки. Артрит посттравматичний	Артрит посттравматичний після тривалої іммобілізації - через 4 - 6 місяців після операції	Ранній післяопераційний період	+	+	+	
-----	--	--	---	--------------------------------	---	---	---	--

**Директор Військово-медичного
департаменту Міністерства
оборони України
генерал-майор медичної служби**

А. В. Верба